

2024-12-09

Åsa folkhögskola, remissvar på betänkandet Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid (SOU 2024:42)

Åsa folkhögskola, inkommer härmed med yttrande över betänkandet Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid (SOU 2024:42).

Sammanfattande kommentarer

Åsa folkhögskola anser att utredningen delvis lägger ett obefogat och ovärdigt fokus på begreppet "fusk". Samtidigt är det otydligt vilka grupper eller aktörer som anses ägna sig åt detta. Vidare ser vi en utmaning i att utredningen ofta använder termen "folkbildningen" utan att klargöra när det specifikt handlar om folkhögskolor eller studieförbund. Detta leder vid flera tillfällen till en missvisande problemformulering.

Överlag framstår det som att utredningen i första hand fokuserar på studieförbunden, deras utmaningar och möjligheter, snarare än på folkhögskolorna. Samtidigt vill vi framhålla att detta är en gedigen och väl genomarbetad utredning som utgör ett värdefullt bidrag till historieskrivningen om svensk folkbildning och folkhögskolornas betydande roll i samhällsutvecklingen över tid. Utredningen lyfter även fram det stora förtroende som finns för folkhögskolorna och deras mångfald.

De konkreta förslagen i betänkandet tillstyrker vi till största del. Dock lämnar vi nedan kommentarer kring vissa förslag där vi ser oklarheter, har invändningar eller där vi avstyrker.

- Åsa folkhögskola tillstyrker förslaget att självförvaltningsmodellen bevaras.
- Åsa folkhögskola tillstyrker delvis förslaget om en ny målstruktur för folkbildningspolitiken. Åsa folkhögskola anser att arbetet med att främja, stärka och utveckla demokratin ska omfattas av statens mål för folkbildningspolitiken.
- Åsa folkhögskola delar inte fullt ut förslaget om fyra nya delmål.
- Åsa folkhögskola tillstyrker förslaget att MYKA och (IFAU) utifrån målen ska utvärdera, analysera och redovisa resultat och effekter av statens stöd till folkbildningen.
- Åsa folkhögskola tillstyrker förslaget att Riksrevisionen ska granska Folkbildningsrådet vad avser användningen av statliga medel.
- Åsa folkhögskola avstyrker att de medel som föreslås tillföras myndigheter för nya uppdrag finansieras från anslag 14:1 och 14:2 under utgiftsområde 17.
- Åsa folkhögskola delar inte fullt ut förslagen om nya indikatorerna. De indikatorer som kopplats till delmålen skulle med fördel på ett tydligare sätt fördelas på folkhögskolor och studieförbund så att alla delmål och indikatorer blir relevanta för båda verksamhetsformerna.
- Åsa folkhögskola efterfrågar verktyg och metoder att mäta kvalitativa data och ser positivt på att utredningen hänvisar till Folkhögskoleenkäten.

- Åsa folkhögskola anser att utredningen använder begreppet "folkbildning" på ett flertal ställen men det är otydligt huruvida man avser studieförbund eller folkhögskolor. Detta gäller även civilsamhället och det offentliga.
- Åsa folkhögskola delar inte fullt ut utredningens uppfattning att begreppet livschanser behöver ersätta folkbildningens traditionella sätt att tala om klyftor som behöver överbryggas. Livschanser är inriktade på enskilda individers behov medan klyftor avser strukturella tillgänglighetsproblem för samhällsgrupper. Åsa folkhögskola anser att båda begreppen behövs för att synliggöra folkbildningens samhällsuppgift.
- Utredningen föreslår en ny balanspunkt i relationen mellan staten och folkbildningen. Åsa folkhögskola delar uppfattningen om behov av att hitta rätt balanspunkt. Kontroll och uppföljning och utvärdering ska vara ändamålsenlig. Det viktigaste är att förflyttningen av balanspunkten inte negativt påverkar friheten och frivilligheten i folkbildningens verksamheter.

Åsa folkhögskola:s yttrande över betänkandet

DEL 3 Slutsatser

Kapitel 9 Folkbildningen står inför flera utmaningar

9.2 Folkbildningen når många, men har svårt att nå vissa grupper

Utredningen bedömer att folkbildningens aktörer bör arbeta för att nå deltagare från underrepresenterade grupper.

Utredningen lyfter särskilt deltagare med funktionsnedsättning som en viktig del av folkbildningen och därmed folkhögskolans verksamhet. Åsa folkhögskola bejakar detta och vill i det sammanhangen lyfta fram några perspektiv avseende utredningens förslag.

Utifrån utredningens intentioner och förslag vill Åsa folkhögskola lyfta fram:

- Att deltagare med funktionsnedsättning på ett tydligt sätt tas med i kommande uppdrag till de instanser som kommer att följa upp folkhögskola samt att uppföljningen även omfattar statens nationella funktionshinderpolitik.
- Att det i uppföljningen av deltagare med funktionsnedsättning tas med olika typer av funktionsvariationer.
- För många deltagare med funktionsnedsättning är internatet av stor vikt, att kunna bo i närheten av den plats där studierna bedrivs kan vara avgörande. Finansieringsfrågan är därför angelägen för att folkhögskolorna fortsatt ska kunna erbjuda likvärdiga förutsättningar för alla som studerar på folkhögskola.

Kapitel 10 Folkbildningens verksamhet bidrar på olika sätt till individ och samhälle

10.1.5 Folkbildning bidrar till nya livschanser

Åsa folkhögskola delar inte fullt ut utredningens uppfattning att begreppet livschanser behöver ersätta folkbildningens traditionella sätt att tala om klyftor som behöver överbryggas. Livschanser är inriktade på enskilda individers behov medan klyftor avser strukturella tillgänglighetsproblem för samhällsgrupper. Åsa folkhögskola anser att båda begreppen behövs för att synliggöra folkbildningens samhällsuppgift.

Kapitel 11 Det behövs en ny balanspunkt i relationen mellan staten och folkbildningen

11.4 En ny balanspunkt kan bidra till en ny start för folkbildningen

När det gäller utredningens resonemang och beskrivning av förflyttad balanspunkt mellan stat och folkbildningens aktörer så delar Åsa folkhögskola uppfattningen om behov av att hitta **rätt** balanspunkt. Det viktigaste är att balanspunkten fortsatt möjliggör och bidrar till att bibehålla den kraft som den fria folkbildningen ger samhället både på individnivå och på samhällsnivå. Balanspunkten kan behöva förflyttas till statens fördel för att tilliten till folkbildningens aktörer ska öka men den får inte negativt påverka friheten och frivilligheten i folkbildningens verksamheter.

Vidare anser Åsa folkhögskola att en viktad balanspunkt till statens fördel passar bättre för det myndighetsperspektiv som redan idag tillförs av den regionala huvudmannen in i verksamheterna. Viktigt blir att den tydlighet som staten tillför genomsyrar strukturen i Folkbildningsrådets verksamhet. Varje part bör känna till förutsättningarna för de anslag som delas ut och vilka villkor som gäller i samband med måluppfyllelse och återrapportering.

DEL 4 Förslag och bedömningar

Kapitel 12 Nytt mål och ny målstruktur

12.3.1 Förslag på ny målstruktur för folkbildningspolitiken

Åsa folkhögskola tillstyrker förslaget och vill särskilt lyfta fram att vi välkomnar att syftet med statsbidraget är att säkerställa att det finns möjlighet till en långsiktigt hållbar infrastruktur av folkbildningen i hela landet för att på så sätt främja det övergripande målet för folkbildningspolitiken. Åsa folkhögskola delar även de skäl för utredningens förslag som beskrivs.

Åsa folkhögskola anser att staten bör ta ett övergripande ansvar för modellen och därmed föra en dialog med regioner och kommuner om det gemensamma finansieringsansvaret.

12.3.2 Förslag på nytt övergripande mål för folkbildningspolitiken

Åsa folkhögskola delar inte fullt förslaget på det övergripande målet. Åsa folkhögskola anser att ordet demokrati är nödvändigt att ha med. Åsa folkhögskola vill lägga till folkbildningens arbete med att främja, stärka och utveckla demokrati i målformuleringen. Det är angeläget att folkbildningens bredd återspeglas i målstrukturen oavsett om det är i det övergripande målet eller i delmålen eftersom det borgar för att hela bredden följs upp och utvärderas

12.3.3

Åsa folkhögskola delar inte fullt ut förslaget om fyra nya delmål, de skulle med fördel kunna kompletteras med ett delmål om arbetet med demokrati.

Åsa folkhögskola anser att det fjärde delmålet ska kompletteras med en formulering som uttryckligen benämner folkbildningens demokratifrämjande betydelse.

Åsa folkhögskola ser en risk med att man i tre av delmålen väljer att skriva att "fler människor....." endast fokuserar på att fler och nya människor nås och att detta endast är kvantitativt inriktat. Det kan medverka till en ny slags volymjakt där ansträngningar att nå nya

deltagare premieras framför att bevara en fungerande verksamhet med god kvalitet. Folkhögskolorna erbjuder många kurser som pågår 1–3 år och skolorna strävar efter att dessa deltagare ska fullgöra sina studier och i detta delmåls formulering täcker man inte in detta mål.

Fler människor skulle också kunna tolkas som att man ökar volymen i sina verksamheter och det kräver mer resurser från staten vilket man i så fall behöver ha i beaktande.

Delmålen måste även gå att följa upp och utvärdera utifrån kvalitativa kriterier.

Delmål tre, "...att gå vidare i arbetsliv och studier" borde omformuleras, med hänsyn till begreppet livslångt lärande då folkbildningen även riktar sig till äldre målgrupper.

Delmålen behöver därför förändras så att de bättre möter det övergripande målet. Sådana förändrade delmål skulle till exempel kunna lyda:

- att människor breddar och fördjupar sina kunskaper och når nya insikter
- att människor intresserar sig för kulturell utbildning och bildning samt att delaktigheten i kulturlivet är stor — att människor får möjligheter till livslångt lärande och till att gå vidare i arbetsliv och studier
- att folkbildningens verksamhet bidrar till sammanhållning och gemenskap och att personer med olika bakgrund och förutsättningar möts i folkbildande sammanhang
- att folkbildningens verksamhet bidrar till ett aktivt demokratiskt deltagande i befolkningen

12.3.4 Förslag på nytt syfte med statsbidraget till folkbildningen

Åsa folkhögskola tillstyrker förslaget med ett syfte som säkerställer finansieringen av en infrastruktur för folkbildning i hela landet för att på så sätt främja det övergripande målet för folkbildningspolitiken.

Åsa folkhögskola anser att det är mycket viktigt att detta syfte följs upp och utvärderas då detta syfte kräver att man även ger de ekonomiska förutsättningar som det kommer att krävas.

Mot bakgrund av utredningens skrivningar om en större samordning mellan olika nivåer av bidragsgivare framför Åsa folkhögskola önskemål om en strukturerad dialog om långsiktig utveckling av politikområdet på motsvarande sätt som idag sker på politisk nivå mellan stat och regioner på andra politikområden.

Kapitel 13 Indikatorer för uppföljning av folkbildningen

13.1.5 Det saknas dataskyddsreglering för folkhögskolor i förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen

Åsa folkhögskola har inget att erinra mot utredningens bedömning.

13.3 Nya mål för folkbildningen behöver belysas med nya indikatorer

Åsa folkhögskola delar inte fullt ut utredningens förslag till indikatorer för uppföljning av folkbildningspolitiken i sin nuvarande form. Åsa folkhögskola anser att indikatorerna är delvis alltför specificerade, delvis otillräckliga. Det är även viktigt att inte fastställa indikatorerna i riksdagsbundna beslut, utan att det finns möjlighet att enkelt justera eller komplettera dem vid behov.

- Det finns en risk att indikatorer för enskilda folkhögskolor leder till att man formar sin verksamhet utifrån dessa, vilket kan styra folkhögskolor mot lättrekryterade grupper för ökade statsbidrag. En sådan utveckling skulle missgynna de grupper för vilka folkhögskolan idag är livsavgörande.
- Flera av indikatorerna pekar tydligt på studieförbund medan några pekar mot alla folkbildningsaktörer och några få mot enbart folkhögskolor. Åsa folkhögskola föreslår att man delar upp indikatorerna så att de anpassas för studieförbunden respektive för folkhögskolorna.
- Indikatorerna som ska följa upp delmål tre; *Att fler människor får nya och återkommande möjligheter att gå vidare i arbetsliv och studier*, avstyrker vi. De kan riskera att folkhögskolorna väljer att anta deltagare som genererar höga resultat vid uppföljning av och att man väljer att inte anta deltagare med störst behov.
- Åsa folkhögskola anser att indikatorerna inte ska uppfattas som mål i sig och att de behöver förändras över tid.
- Åsa folkhögskola delar inte fullt ut indikatorer som föreslås på delmål ett; *Fler människor breddar och fördjupar sina kunskaper och når nya insikter*, använder sig av begreppet "nybörjare". Detta är etablerat inom studieförbund men inte inom folkhögskolor. Vidare menar Åsa folkhögskola att det behövs en indikator för deltagare som fortsätter att studera på en folkhögskola.
- Åsa folkhögskola efterfrågar verktyg och metoder för att mäta kvalitativa data och ser positivt på att utredningen hänvisar till en sådan kvalitativ uppföljning på sidan 304 om Folkhögskolornas folkhögskoleenkät. *"Det är också viktigt att samla in information om deltagarnas egna upplevelser och nytta av utbildningen. Denna typ av uppföljning kan ge insikter i utbildningens kvalitet och relevans ur deltagarnas eget perspektiv. Genom att kombinera kvantitativa data (som antal utfärdade intyg) med kvalitativa mått (som deltagarnas upplevelser), skapas en mer nyanserad bild av folkbildningens bidrag till att minska utbildningsklyftor och öka utbildningsnivån i samhället. Exempel på sådana kvalitativa uppföljningar är Folkbildningsrådets cirkeldeltagarpanel och Folkhögskolornas folkhögskoleenkät"*.
- Åsa folkhögskola anser att ansvaret att genomföra och samla in data till denna typ av kvalitativ uppföljning bör ligga på Folkbildningsrådet.
- Åsa folkhögskola anser att om Folkbildningsrådet fortsatt är den som ska fördela statsbidraget till folkhögskolorna också ska medverka både att ta fram relevanta och vettiga indikatorer men också att ta fram nödvändiga data för dem.
- Åsa folkhögskola delar betänkandets skrivningar om att kontroll och granskning ska vara ändamålsenlig, det viktiga är att rätt saker följs upp, granskas och kontrolleras.

Kapitel 14 Modell för styrning och fördelning av statens bidrag till folkbildningen

14.3 Utredningen föreslår att självförvaltningsmodellen behålls

Åsa folkhögskola tillstyrker betänkandets förslag och bedömning att självförvaltningsmodellen ska behållas. Man slår därmed vakt om en tradition om fri och frivillig folkbildning och om armlängds avstånd från staten.

Åsa folkhögskola delar utredningens bedömning om att folkbildningen bäst verkar tillsammans i ett sammanhang av samarbete, synergi och samförstånd.

Åsa folkhögskola delar utredningens bedömning om att självförvaltningsmodellen behöver modifieras för att bli mer ändamålsenlig, transparent och förutsägbar.

Åsa folkhögskola delar utredningens bedömning om att staten tydliggör förväntningarna på kontroll, uppföljning och utvärdering. Det är viktigt att det sker så att balanspunkten mellan folkbildningens frihet och statens styrning är rimlig.

Åsa folkhögskola delar utredningens bedömning om att de alternativa förslagen på myndighet till stor del saknar förutsättningar, kompetens och kapacitet att ta sig an ansvaret för fördelning, kontroll, uppföljning och utvärdering av folkhögskolornas verksamhet. Detta kommer att kräva en stor och bred uppbyggnad av kompetens. Det är inte effektivt och kommer att kräva stora ekonomiska insatser.

14.4 Utredningens alternativa förslag innebär att Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) tar över ansvaret för fördelning, kontroll, uppföljning och utvärdering av statsbidraget till folkbildningen

Åsa folkhögskola delar utredningens bedömning att en myndighetsmodell ökar statlig styrning på bekostnad av nödvändig frihet för folkbildningen och för folkhögskolorna. Vi ser några uppenbara risker och konsekvenser.

De uppenbara riskerna och negativa konsekvenserna som Åsa folkhögskola ser är:

- MUCF kommer att behöva bygga upp en kompetens om folkhögskolornas verksamheter som de idag saknar vilket kommer att vara både kostsamt och ta tid.
- Kommer att bli en mer omfattande och fullständig reglering av verksamheten och därmed tappar man på armlängds avstånd mellan staten och folkbildningens aktörer.
- Att flytta Folkbildningsrådets myndighetsuppdrag kan medföra risk att folkbildningens oberoende i förhållande till staten minskar.
- Förutom de ökade kostnaderna ser Åsa folkhögskola en betydande risk att en stor del av anslaget går till administration avseende utbetalning av medel.

Kapitel 15 En ny modell för uppföljning och utvärdering

15.2 Uppföljning och utvärdering av statsbidraget till folkbildningen bör utvecklas

Åsa folkhögskola delar betänkandets uppfattning att en utvecklad statlig oberoende uppföljning och utvärdering av folkbildningen är viktig för förtroendet för folkbildningen.

15.3 En ny modell för uppföljning och utvärdering av statsbidraget till folkbildningen ska införas

Åsa folkhögskola tillstyrker utredningens förslag.

15.4 Myndigheten för kulturanalys ska utvärdera effekterna av statens stöd till folkbildningen

Åsa folkhögskola har inget att erinra.

15.5 IFAU ska genomföra utvärderingar inom folkhögskoleområdet

Åsa folkhögskola tillstyrker utredningens förslag men man behöver vara uppmärksam på att IFAU i sitt nuvarande uppdrag har i uppgift att utvärdera effekter inom utbildnings- och arbetsmarknadsområdet. Folkhögskolorna har både ett utbildnings- och bildningsuppdrag. Om IFAU får uppdraget att genomföra utvärderingar inom folkhögskoleområdet behöver man säkerställa att det är just folkhögskolornas utbildnings- och arbetsmarknadsuppdrag de ska utvärdera.

15.7 Delar av Folkbildningsrådets och SISU Idrottsutbildarnas utvärderingsverksamhet bör ses över

Åsa folkhögskola delar betänkandets uppfattning att utvärderingsverksamhet har behov av att ses över men att ambitionen ska vara att det blir rätt fokus och att det inte görs dubbelarbete.

Utredningen är också otydlig med vad de menar med att utforma ett komplement till den oberoende utvärderingen.

15.8 MYKA, IFAU och CIF ska ha tillgång till relevant underlag

Åsa folkhögskola har inget att erinra men ser en risk i det kan bli ökade kostnader för att genomföra dessa utredningar och att det i så fall tillförs mer medel.

Åsa folkhögskola ser också en risk att de relevanta underlagen som efterfrågas kan innebära en utökad administrativ belastning för folkhögskolorna. Åsa folkhögskola anser att man verkligen ska vara noggrann när man efterfrågar så att det är ändamålsenligt.

Kapitel 16 Förstärkt kontroll av statsbidraget till folkbildningen

16.3 Kontrollen har utökats men behöver stärkas ytterligare

Åsa folkhögskola har inget att erinra mot analysen i utredningen.

16.4 Ökad transparens och insyn i bidragsanvändningen är nödvändigt för ett ökat förtroende

Åsa folkhögskola har inget att erinra mot analysen i utredningen.

16.4.1 Kontrollresultat och kontrollbeslut bör tillgängliggöras

Åsa folkhögskola har inget att erinra.

16.5 De förordningsstyrda bidragsvillkoren bör utökas och förtydligas

Åsa folkhögskola tillstyrker förslaget.

16.5.1 Öppen redovisning av samverkan med andra

Åsa folkhögskola delar utredningens uppfattning att krav kan öka tilliten ute i samhället och även vara självsanerande men som förslaget ser ut kräver det en omfattande administration.

Åsa folkhögskola anser att folkhögskolorna i sina statsbidragsvillkor redan har skyldighet att redovisa samverkan i samverkansavtal och att det alltid är folkhögskolorna som är och ansvarar för anordnarskapet. För folkhögskolornas del ser vi inte detta som något nytt krav. Utredningen beskriver inte tillräckligt väl vad som avses med begreppet samarbetspart och inte heller vad som avses med "deltagit i verksamheten". Åsa folkhögskola kan till viss del förstå syftet med kravet på transparens om samarbetsparter,

men anser att det är tillräckligt att uppgifterna är tillgängliga hos respektive folkhögskola, exempelvis i årsredovisningar eller i bilagor till dessa.

Utredningen föreslår också att man ska redovisa och beskriva hur samarbetsparter bidrar till främjandet av statens folkbildningspolitiska mål. Åsa folkhögskola anser att man då lägger uppföljningsansvaret på folkhögskolorna och inte på ansvarig myndighet/ Folkbildningsrådet. Åsa folkhögskola anser att Folkbildningsrådets uppföljningar och utvärderingar bör liksom tidigare avse all verksamhet som finansieras av statsbidraget.

16.5.2 Förordningen om statsbidrag till folkbildningen bör utökas med demokrativillkor

Åsa folkhögskola har inget att erinra mot förslaget.

16.6 Kontrollen av statsbidraget till folkbildningen behöver bli mer effektiv

Åsa folkhögskola delar utredningens bedömning. "Utredningen menar att det inte nödvändigtvis behövs mer utan "rätt" kontroll. Ett effektivt och ändamålsenligt kontrollsystem har kontrollmekanismer som förebygger, upptäcker och åtgärdar fel, fusk och bedrägerier."

16.6.1 Kontrollerna ska vara strategiska och riskbaserade

Åsa folkhögskola har inget att erinra mot förslaget då detta villkor redan finns i statsbidragsvillkoren för folkhögskolorna.

16.6.2 Det behövs mer oberoende och förebyggande inslag

Åsa folkhögskola har inget att erinra mot förslaget.

16.6.3 Det behövs mer kunskap om kontrollen av statsbidraget till folkhögskolorna och SISU Idrottsutbildarna

Åsa folkhögskola har inget att erinra mot förslaget.

16.6.4 Det nya bidragsfördelningssystemet bör utvärderas av en extern granskare

Åsa folkhögskola har inget att erinra mot förslaget.

Kapitel 17 Ny modell för statlig medverkan vid revision

17.5 Förslag om en ny modell för statlig medverkan vid revision av statsbidraget till folkbildningen

Åsa folkhögskola tillstyrker förslaget att Riksrevisionen genomför årlig revision vad avser användningen av statliga medel. Det medverkar till att stärka förtroendet för folkbildningen.

Kapitel 18 Återtag av statsbidrag och hantering av oförbrukade medel

18.1.4 Återbetalade medel ska i vissa fall betalas tillbaka till staten

Åsa folkhögskola avstyrker förslaget då vi anser att Folkbildningsrådet har, inom ramen för nuvarande modell på ett adekvat sätt, använt återbetalade medel. Dessa har bidragit till forskning och utveckling för ökad kvalitet och hållbarhet och därmed bidragit till att uppfylla statens mål med statsbidraget nu och i framtiden.

18.2.3 Nuvarande ordning för hantering av oförbrukade medel ska lämnas oförändrad men transparensen behöver öka

Åsa folkhögskola har inget att erinra mot förslaget.

18.2.4 Villkor för återbetalning av oförbrukade medel

Åsa folkhögskola har inget att erinra mot förslaget.

Kapitel 19 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

19.1 Ikraftträdande av utredningens förslag

Åsa folkhögskola har inget att erinra mot förslaget.

19.2 Övergångsbestämmelser

Åsa folkhögskola har inget att erinra mot förslaget.

Kapitel 20 Konsekvenser

20.7.4 Statsbidragsberättigade folkhögskolor

Samtliga folkhögskolor kommer att i större utsträckning behöva utföra mer administrativa uppgifter av olika slag och lämna analyser, uppföljningar och utvärderingar. För att inte öka denna administrativa börda mer ställer vi förhoppningar om system som inte driver mer administration och kostnader.

20.17 Finansiering av utredningens förslag

Åsa folkhögskola avstyrker att de medel som föreslås tillföras myndigheter för nya uppdrag finansieras från anslag 14:1 och 14:2 under utgiftsområde 17. De ekonomiska förutsättningarna för folkhögskolorna har under senare år kraftigt försämrats på grund av pandemi, inflation och minskat statsbidrag. Statsbidraget till folkbildningen har dessutom inte pris- och lönejuterats sedan 2017 så reellt har folkbildningen varje år fått mindre resurser till sin verksamhet.

Åsa folkhögskola delar inte utredningens bedömning att utredningens förslag inte medför några extra kostnader för kommuner och regioner. Utredningen borde ha gjort kostnadsberäkningar för det merarbete som kan uppstå för regionala folkhögskolor främst genom förslaget på förändringar i bidragsförordningen att bidragsmottagare ska redovisa samverkansparter och bedöma på vilket sätt samverkan bidragit till måluppfyllelse för folkbildningspolitiken. Även krav på bidragsmottagare att förse externa utvärderare och revisorer med underlag kan betyda merarbete för de regionala högskolorna. Åsa folkhögskola anser att finansieringsprincipen ska tillämpas för dessa kostnader.

Vad saknas i DEL 4 Förslag och bedömningar i utredningen

Fortbildningsinsatser

Åsa folkhögskola delar utredningens resonemang om att nya förändrade krav förutsätter kontinuerlig kompetensutveckling för att möta upp samhällets och deltagarnas behov, detta för att stärka och utveckla folkhögskolans kvalitet.

Åsa folkhögskola menar att folkhögskolan är egen utbildningsform och därmed ska få tillgång till nationella fortbildningsinsatser för att vara en given part och aktör i det svenska utbildningsväsendet på samma premisser som övriga. Ett starkt skäl till detta är att folkhögskolan som egen utbildningsform är en del av utbildningssektorn, tillsammans

med bland annat gymnasieskolan, Komvux, universitet, högskolor samt yrkeshögskolan. På så vis torde samma grundläggande villkor gälla för möjligheter till professionsutveckling

Forskning

Åsa folkhögskola noterar att utredningen generellt betonar vikten av forskning vilket i sin tur kan generera ökad förståelse och i sig stärka folkbildningens roll och effekter i samhället. Forskning om folkbildning och folkhögskola är utifrån Åsa folkhögskola:s perspektiv viktigt för folkhögskolans utveckling och verksamhet. Behovet av ökad kunskap om folkhögskola utifrån forskningsfältet är angeläget för folkhögskolans framtid.

Folkhögskolornas behov av och kontakter med andra myndigheter

Folkbildningsrådet har omfattande och nödvändiga kontakter och dialoger med Centrala studiestödsnämnden (CSN), UHR och Arbetsförmedlingen. Deltagare på folkhögskola är berättigade till studiestöd och efter avslutade studier behöriga att söka till vidare studier på högskola/universitet. Antalet tidigare folkhögskoledeltagare som antas till högskola/universitet har ökat. Åsa folkhögskola anser att dessa viktiga myndighetskontakter borde ha belysts i utredningen.

Åsa folkhögskola hade också önskat att man i utredning hade lyft fram hur framgångsrik utbildningsformen folkhögskola är. Till exempel den stora andel av deltagarna som går direkt ut i arbete eller till vidare studier på framför allt högskola/universitet efter avslutade studier på folkhögskola.

Internatet och övriga skollokaler

Utredningen behandlar inte internatet utan nämner boendefrågan endast i förbigående. Internatet är en väsentlig del av utbildningsformen folkhögskola men innebär högre kostnader. Åsa folkhögskola saknar därför en problematisering av förutsättningar för folkhögskolor att bedriva verksamhet med internat.

Daniel Berton

Rektor